

هه له بجه، زامیو شارپژ نه بیه، ژینۆسایدیو ویره وشیه!

ئیمشه و ههر خه من ها نه که میندا..... ههر ده ردهن مه ڈۆم وه پرووی زه میندا
مشیو تاله من خیلای ئه نگیز بۆ..... وه رنه، که ی، کت دی، وه هار گۆلرپژ بۆ؟

ئیمسالپچ سالیه تهر سه روو شیمیاییوارانوو شاروو هه له بجه یره ویره و ئی تاوانه گه وری پاش نیا
دلئ سی و په نجۆمین (۳۵) سالی. فره سه خته ن په ی خه لکوو هه له بجه ی، به تایبته په ی ئا که سا که
مه نینئ و ئی کاره ساته شا به چه موو ویشا دین و ئامان ملشاره، به دلپوی وه ش ئا و پروو نه ورۆزی
که راهه و بلا پیرای وه هاریه و. وینه که و عۆمه ر خاوه ری و گردوو ئا نه ڈایا که کورپه کاشا گپرتینئ
باوشپوه په ی ئانه ی جه خنیکای پارپژناشا، به لام هه م ویشا و هه م کورپه ساوايه کاشا به شیوازپو
فره دلته زین خنیکایینئ و گیانشا به رشیه ن، هه لسی (هه رسی) گرد که سی و جه رگوو گرد ئانزانپوی
سالمی سوچنۆ. مه حاله ن تو ئانزان پی و ئا وینا وینی و په ر به ده ل نه گره وی و ناهۆمیدانه هاوارئ
نه که ری که کوا ئانزانیه ت، کوا کۆمه لگا و مروثایه تی، کوا ریکوزیا و نه ته وه یۆ گپرته کا، کوا ئورویا و
دیمۆکراسیه ت و چنها "کوا" ی ته ری. مشیو ئا کورپه ساوايا به چه تاوانپو یا شیوازه بی به زه یانه ده م
به زیه و هاواره و پا گازه کوشه نده و ژاراویا ده م به که ف و ونالین پا ده شت و هه رده ره بیکه س و
بی په نا تلیاوه و خنیکیا؟

ئى کاره ساته هه م جه شیوه و هه م جه قه واره نه و پرووو هیرۆشیماین که بیسه و په لپوی سیاوی
و په ی هه تا هه تای به ته ویله و بکه را و زه مینه وه شکه راو ئی ژینۆسایدیه مه نۆوه.
جه باره و په شتیوانی گردلاینه و (له شکه ری، ته کنیکی، سیاسى، مالى و...) وه لاته وه رنیشتییه کا، به
تایبته ئورویا و ئه مریکا فره نویسیان و وچیان و منیچ به ش به حالوو ویم جه چن سالی ویره ردینه
و هه ر پی بۆنه وه بابه تی فریم به به لگیوه نویستینئ و وه لاوم که ردینپوه. به لام دیسان په یوازه ن
به کورتی چه میوه ته رشا پوره وزمئ.

یۆ چا وه لاتا که به لیشا وکیاسته ی که ره سه ی شیمیایی په ی دروس که رده ی ئا چه که کوشه نده
شیمیاییا به سالان یاردیده روو رژیمه فاشیسته که و سه دام حسه ینی بیه ن، حکومه توو ئا وه خته و
ئالماین. به یاو ئا به لگا که ئینای وه روو ده سینه زیاته ر جه ۶۰٪ ئا که ره سه شیمیاییا که هه له بجه شا
په نه خنیکیا جه ئالمانه و وره شیاینئ به رژیموو به عسی فاشیسته ی. چی مامه له چه په ل و
جه نایه تکارانه نه زیاته ر جه هه شتا (۸۰) کارگای به هه م ئاوه ری (شه ریکئ) ئالماینئ به به لگه وه
به شدارئ بیینئ. حکومه توو وه ختوو ئالمانیچ ئاگاداروو ئی مامه له چه په ل و کوشه نده یه بیه ن.
ئارۆیچش چه نه ی بۆ، یانی دماو ۳۵ سالا، هیشتا ده وه له ته یۆ دماو یۆوه کاو ئالمانی ئامادئ نه بیه نئ
و ئیسه یچ نه نئ که ددان بنیا به به شداریشاره چا تاوانه گه وری که به یاو "یاساکا و ئه شناسای و
وه رگپری جه ژینۆسایدی"، ملۆ چوارچپوه و تاوانه و ژینۆسایدی، که گه وره ته رین تاوانه نه وه رانه روو
مروثایه تیه و. چوون نه گه ر دادگایه په ی په یجۆری و به سه زایاونای بکه راو ئی ژینۆسایدیه ریکوزیو،
بی گۆمان ده وه له توو ئالمانی بیسه و یاردیده روو رژیموو به عسی په تاوانکاری ژینۆسایدی تاوانبار و
مه حکوم کریۆ. چيگه نه خاس به رگنۆ، که سیاسه توو به روو ئی وه لاته وه رنیشتیا تا چه رادیو ئانزانئ
و تاوانکارانه ن و سه روو بنه ماو قازانجی ئابووری و سیاسى نه ته ویی ویشا پایه ریزی کریان و
مه رزیانه ره.

ده وروو که واسوره کوردیه کا

هه ریاسه مزانمئ ئی کاره ساته جه رگپره جه گه رمه و شه ری یانه و پیرانکه روو ئیران و ئیراقینه روه ش
دا. هه ره شئ و مه ترسی جه لاه به عسی فاشیسته ی و په ی خۆلقنای ئی تاوانه گه وری هه م په ی ئیرانی
و هه م په ی حیزبه کوردیه کا و هه م په ی زله یزه جه هانیه کایچ پیسه و رۆ رۆشنی دیار و ئاشکرا بی.
رژیمو به عسی وه لته ر هه ر چا شه روو ئیراق و ئیرانینه و هه ر پاسه جه ساله و ۱۹۸۷ینه جه چن

مه‌حالیته‌ری کوردستانیه‌نه چه‌کی شیمیاییش به‌کار ئارده‌بئ. به‌لام هه‌م ئیران، هه‌م هیزه کوردیه‌کا و هه‌م زله‌پزه جه‌هانیه‌کا ئی تاوانکاریشا به‌بیده‌نگی ویا‌را. ئانه که زله‌پزه جه‌هانیه‌کا به‌ ئاشکرا وه‌راوه‌روو ئی تاوانکاری درندانا بیده‌نگیشا هۆرچنئ، په‌ی ویرووا گ‌ردی جه‌هانی و کوردی و به‌ تایبته‌ په‌ی هیزه کوردیه‌کا دیار و ئاشکرا بئ. هه‌ر ئی بیده‌نگیه‌ هانده‌رپۆ بئ په‌ی سه‌دامی که دیسان ئی چه‌که کوشه‌نده‌یه به‌کار بارووه و جه‌ هیچ که‌سوو لایه‌نیو نه‌سله‌مووه. سه‌ره‌راو ئانه‌یه به‌شیو جه‌ هیزه کوردیه‌کا ویشا که‌رد به‌ به‌شیو جه‌ جه‌نگوو دوئ داگیرکه‌رئ کوردستانی و بیئ به‌ که‌واسوورئ سپاو پاسدارا و ئیرانی و که‌وتئ وه‌لپشا و ئاردیشا تا دلئ شاروو هه‌له‌بجه‌ی.

به‌شیو چا که‌واسوورا ته‌نانه‌ت جه‌عانوو شیمیایوارانه‌که‌ینه به‌ گ‌ردچۆره چه‌کیو وه‌رگیریشا که‌رد جه‌ ژهن و زلروی بئ تاوان و بئ په‌ناو هه‌له‌بجه‌ی و ناستشا چا کاره‌ساته‌نه ویشا رزگار که‌را و ویشا یوانا یاگیه‌ نه‌منه.

پراسه‌ن که‌ تاوانباری سه‌ره‌کی رژیمه‌ فاشیسته‌که‌و سه‌دامین ودماته‌ریچ ئا وه‌لاتانئ که‌ یاردیده‌رش بیه‌نئ. به‌لام به‌ یاگئ ویش کۆماروو ئیسلامی ئیرانی و که‌واسووره کوردیه‌کایچ تاوانبارینئ. چوون ئاڌئ زانینئ که‌ سه‌دام ئی چه‌که کوشه‌نده‌شه به‌کار ئارده‌ن و به‌ بئ هیچ گومانوو دیسان به‌کارش مارووه. ئاڌیشایچ به‌ چه‌مساقی په‌ی داگیرکه‌ری ئیرانی ناوه‌ریه‌رسانه زه‌مینه‌شا په‌ی نه‌نجامدای ئا تاوانئ ناماده‌ که‌رد.

جه‌ یرپوه وه‌لاتی ئورویانه‌، جه‌ به‌شوو ئامولواینه‌، سه‌زایه‌ یاساییه‌ هه‌نه به‌ نامئ "سه‌زاو وپیارینزای جه‌ یاردیدای". ئینه‌ یا مانایه‌ که‌ نه‌گه‌ر په‌ی نمونه‌ی شو‌فیرپۆ به‌ ماشین بڌۆ ئه‌و که‌سیوی و زام‌د‌ارش که‌رۆ و نه‌مردۆ و بلۆ. لایه‌نی یه‌ره‌میچ که‌ بئ لایه‌نه‌ن جه‌ روه‌داکه‌ی، به‌لام لاشه‌نه‌ و یه‌رۆ و که‌سه‌ زام‌د‌اره‌که‌ی وینۆ. نه‌گه‌ر نه‌وه‌زۆره و یاردی زام‌د‌اره‌که‌ی نه‌ڌۆ، په‌ی نمونه‌ی ته‌له‌فون نه‌که‌رۆ په‌ی یولیزی و په‌ی دوکتوری، ئاڌیچ به‌ تاوانه‌و وپیارینزای جه‌ یاردیدای و هه‌ول نه‌دای په‌ی نه‌جاتدای ئانزانیو جه‌ مه‌رگی یان وه‌رگیرئ نه‌که‌رده‌ی جه‌ ئیش و نازاری فره‌ته‌روو زام‌د‌اره‌که‌ی درپۆ به‌ دادگای و سه‌زا درپۆ.

جا سه‌روو بنه‌ماو ئی جۆره‌ یاسایا و به‌ تایبته‌ سه‌روو بنه‌ماو "یاساو وه‌رگیرئ و سه‌زادای بکه‌راو کۆمه‌لکوشی و ژنۆسایدی" مشۆ سه‌زاو کۆماری ئیسلامی ئیرانی پیسه‌و زه‌مینه‌ وه‌شکه‌ری و هۆرخیزنای سه‌دامی په‌ی ئا تاوانئ و که‌واسوره کوردیه‌کایچ پیسه‌و چه‌مساقوو هیزه‌داگیرکه‌ره‌کاو ئیرانی جه‌ کۆمه‌لکوشی هه‌له‌بجه‌ینه جه‌ دادگایه‌ بیلایه‌نه‌ تایبته‌ به‌ تاوانکاری کۆمه‌لکوشی یان ژینۆسایدی چیشه‌ بو؟ بئ گۆمان ئاڌیشایچ پیسه‌و لایه‌نئ به‌ شداری جه‌ تاوانه‌و ژینۆسایدی تاوانبارئ کریا و سه‌زا دریا.

ویدزیه‌یه‌ و ئی که‌واسووره کوردیا و هه‌ریاسه‌ زله‌پزه‌ جه‌هانی و یاردیده‌ره‌کاو سه‌دامی جه‌ به‌ جه‌هانی که‌رده‌ی و به‌ ژینۆساید نه‌شناسای کاره‌ساتوو هه‌له‌بجه‌ی هه‌ر جه‌ به‌ شداریه‌یشه‌نه سه‌رچه‌مه‌ گ‌یرۆ. نه‌گینا چی مشۆ قه‌رکه‌رده‌ی ئیزیدیه‌کا که‌ ۲۶ سالئ دماو هه‌له‌بجه‌ی روه‌ش دا، جه‌ ئاستوو دنیاينه‌ پیسه‌و ژینۆسایدی به‌ ره‌سمی بشناسیۆ (که‌ هه‌قوو ویشه‌ن به‌ ره‌سمی بشناسیۆ)، به‌لام قه‌ر که‌رده‌ی هه‌زاران بیتاوانئ هه‌له‌بجه‌ی دماو ۳۵ سالآ هیشتا بیده‌نگیش چه‌نه‌ کریۆ و ته‌نانه‌ت ئاگایانه‌ وه‌رگیرئ کریۆ جه‌ به‌ ژینۆساید نه‌شناسایش.

موختار که‌ریمی - ئالمان

۲۰۲۳، ۰۳، ۱۶